

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

МАТЕРІАЛИ

XIV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ

СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

У СУЧАСНИХ
СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ТА
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ
КОНТЕКСТАХ

2024

Кожушко В.В. Дезінформація як фактор посилення політичної поляризації суспільства та підриву довіри до демократичних інститутів	119
Мельникова К.Г. Стрес у сучасному житті особистості: визначення та основні характеристики	122
Ріпа А.А. Війна як чинник політичної (де)соціалізації націй	124
Савельєва Т.П. Якість політичної еліти: проблеми та перспективи політологічних розвідок	127
Троян В.Д. Особливості соціалізації студентської молоді за умов кризових ситуацій (на прикладі пандемії коронавірусу)	130
Чекалдин Д.С. Фактчекінг як інструмент відповідального виборця та запобіжний механізм зростання популізму	132
Чен Н.В. Використання арт-терапевтичних практик для формування емоційної компетентності тимчасово переміщених осіб.....	134
Яворський А.Р. Розвиток ідеї правового нігілізму у вітчизняній науковій думці (1920-1991 рр.).....	136
РОЗДІЛ ІV. «РЕЛІГІЯ І ДУХОВНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ»	139
Бабенко Н.М. Сучасне місто – життєвий простір особистості: психологічний аспект.....	139
Балак О.К. Професійна соціалізація особистості в сучасних умовах розвитку суспільства: нові виклики	141
Дьомкіна Ю.В. Сучасне волонтерство: український контекст	143
Жванія Т.В. Психологічна готовність особистості до професійної діяльності: зміст та провідні інтерпретації.....	145
Павленко П.Ю. Релігія Христа після Бучі (думки про повоєнне християнство в Україні).....	147
Сааков С.О. Вплив зростання кількості виборців-мусульман на європейський політичний ландшафт	150
Скалацька О.В. Комунікативний вимір соціальної театральності повсякдення особистості	152

ФАКТЧЕКІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДПОВІДАЛЬНОГО ВИБОРЦЯ ТА ЗАПОБІЖНИЙ МЕХАНІЗМ ЗРОСТАННЯ ПОПУЛІЗМУ

У сучасному політичному ландшафті, де популізм набирає обертів, фактчекінг стає незамінним інструментом для забезпечення достовірності інформації. Популізм, який часто базується на спрощених обіцянках та маніпуляціях громадською думкою, створює сприятливе середовище для поширення неправдивої інформації. У цьому контексті фактчекінг виступає як критично важлива практика, що допомагає громадянам відокремити правду від брехні, до того ж змушує політиків відповідальніше ставитись до своїх передвиборчих обіцянок – адже невиконання політичної програми призводить до втрати довіри та репутації серед виборців.

Політичні лідери, особливо популісти, часто використовують неправдиві або перекручені дані для підтримки своїх аргументів і здобуття популярності. Це може мати серйозні наслідки для суспільства, оскільки рішення, прийняті на основі неправдивої інформації, можуть бути шкідливими або навіть небезпечними. Фактчекінг дозволяє швидко виявляти такі маніпуляції та надавати громадськості достовірну інформацію.

Крім того, фактчекінг сприяє підвищенню рівня медіаграмотності серед населення. Уміння критично оцінювати інформацію і перевіряти її достовірність є важливою навичкою в епоху цифрових медіа. Це допомагає громадянам бути менш вразливими до маніпуляцій та робити обґрунтовані рішення, а отже – формує інститут відповідального громадянина, який більшою мірою орієнтується не на привабливі, але не завжди реалістичні обіцянки політиків-популістів, а на відповідальних і компетентних політиків, які мають надійний репутаційний кейс. Тож фактчекінг посилює відповідальність політиків перед виборцями. Коли політичні заяви підлягають ретельній перевірці, політики змушені бути обережнішими у своїх висловлюваннях і діях. Це сприяє більш прозорій та відповідальній політиці. Фактчекінг є важливим

інструментом у боротьбі з дезінформацією та популізмом. Він забезпечує громадян достовірною інформацією, підвищує рівень медіаграмотності та сприяє відповідальності політиків, що в кінцевому результаті зміцнює демократичні процеси.

Серед інструментів фактчекінгу представлених в арсеналі українського інформаційного простора, можна відзначити наступні:

- *StopFake*, ресурс заснований викладачами та студентами Києво-Могилянської школи журналістики для спростовування фейкової інформації в українському медійному просторі;

- *VoxCheck* є філією VoxUkraine, фактчекінгова команда проводить аналіз політики на основі досліджень, що перевіряють факти про українських політиків, на сьогодні головні зусилля команди зосередженні на викритті брехні, маніпуляцій та російської пропаганди як в Україні, так і за її межами;

- *FactCheck Ukraine* – це незалежна ініціатива перевірки фактів, яка вивчає заяви українських політиків і громадських діячів;

- *Слово і Діло* інформаційно-фактчекінговий проєкт заснований громадською організацією «Система Народного Контролю» для відстеження політичних обіцянок українських політиків та посадовців всіх рівнів влади.

Отже, фактчекінг відіграє критичну роль у формуванні відповідальних виборців та є запобіжним механізмом проти зростання популізму в сучасній політиці. Шляхом ретельної перевірки фактів та документального підтвердження інформації, фактчекінг допомагає громадянам розрізнити правду від брехні. Використання фактчекінгу змушує політиків бути більш відповідальними за свої висловлювання та дії, що в свою чергу сприяє зміцненню демократичних процесів та формуванню надійної політичної культури.